

NIEUWSBRIEF HEI, HEG & HOOGEIND

WINTER 2024

IN DIT NUMMER:

VOORWOORD REDACTIE	1
AGENDA	1
NATUURWERK DAG 2024	2
VAN DE BESTUURSTAFEL	3
STAND ERVENPLUS	3

Druk bezochte lezing over amfibieën en reptielen	4
---	---

ESDOORN GIFTIG VOOR PAARDEN ?	4
-------------------------------------	---

STAND VAN ZAKEN HOSPES 2.0	5
----------------------------------	---

CIJNSGELD BELANGRIJK VANUIT DE CULTUURHISTOR	6
---	---

COLOFON	6
---------	---

VOORWOORD REDACTIE

Beste lezers,

Voor u ligt de laatste nieuwsbrief van 2024. Met dank aan Ton van Dijk, en Jan-Willem Reiling, Peter van Rijsingen en Christ van de Wurff. Mooi om te zien dat onze leden bijdragen aan deze nieuwsbrief. Voor- en door onze leden krijgt zo een extra tintje.

Als u de nieuwsbrief ontvangt, staan we aan de vooravond van kerstmis. Een tijd van bezinning. Het bewust even afstand nemen van de dagelijkse beslomeringen.

Aandacht schenken aan je gevoelens, wensen en de dromen. Goed om die als voornemens met nieuwjaar te delen met je naasten. Graag willen wij als werkgroep PR&C en het bestuur u een zalig kerstfeest wensen met een goede start in 2025. Dat dromen en wensen werkelijkheid worden. We gaan u zeker weer zien bij onze activiteiten en lezingen.

Namens de redactie,

Peter, Erik, Roel en Koen

AGENDA:

20 december 2024: Cijns-
geld ophalen.

25 mei 2025: Streekmarkt
Leenderstrijp

De volgende lezingen worden voorbereid voor het voorjaar:

- Verantwoord stoken door Jack Beerten
- De koeientuin Tierelier door Jan van Esch

De data en de uitnodiging ontvangt u te zijner tijd.

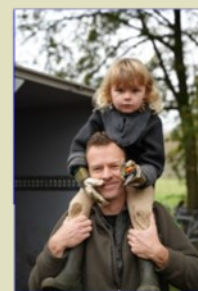
© Erik van Asten

Natuurwerkdag 2024

Zoals u in de vorige nieuwsbrief kon lezen, organiseerden we ook dit jaar samen met Staatsbosbeheer de Natuurwerkdag. Ondertussen doen we dat al ruim 15 jaar. We hebben veel vaste deelnemers die elkaar op deze dag weer ontmoeten. Dat

heeft soms een beetje weg van een reünie. Enkele getallen: in 2024 namen 567 groepen deel met 12091 deelnemers. Ca. 120 deden dat in onze groep. We zijn daarmee een van de grootste groepen. Dit jaar ook met een grote vertegenwoordiging van het AZC in Budel. Om 10 uur gingen we van start met wat motregen. Gelukkig bleef het daarbij. Na de lunch nog even een uurtje knippen en zagen en iedereen kon weer voldaan naar huis. Zoals ook ieder jaar maakte onze huisfotograaf Erik een mooie groepsfoto die wij u niet willen onthouden. Wellicht zien we u volgend jaar ook (weer).

Van de bestuurstafel:

Statutenwijziging

Vanuit wet- en regelgeving zijn er verplichtingen die de overheid aan verenigingen stelt. Dat geldt dus ook voor onze vereniging. Dat heeft onder andere te maken met wat men noemt 'behoorlijk bestuur'.

Om weer bij de tijd te zijn, moeten we onze statuten aanpassen en laten passeren bij de notaris. Omdat die statuten door de leden goedgekeurd moeten worden zullen er in 2025 waarschijnlijk 2 bijeenkomsten noodzakelijk zijn. Tijdens de laatste ledenvergadering heeft onze secretaris Marco u daar al over bericht. U gaat nog vernemen wanneer die bijeenkomsten precies plaatsvinden.

Nieuw tijdelijk onderkomen.

Ons verenigingshuis 'De Hospes' is vanaf 1 oktober gesloten. Daar kunnen we voorlopig dus niet meer terecht. Benny en Franca hebben de Hospes verkocht aan een coöperatie die de horeca wil voortzetten na een grondige verbouwing. Op termijn willen we terugkeren naar de Hospes 2.0. Voorlopig zijn we welkom bij 'Den Enckhorn'. De eerste bijeenkomsten verliepen er in ieder geval uitstekend.

Vanaf deze plaats willen we Benny en Franca bedanken voor hun gastvrije onthaal.

Bestuurssamenstelling

Bij de najaarsvergadering melden we al dat Krijn Van Den Hove het penningmeesterschap per 1 januari overdraagt. Krijn blijft wel betrokken bij het bestuur en natuurlijk met het bedienen van de werkgroepen. Krijn verzorgt al jaren de lunches die de werkgroepleden bij hun activiteiten ondersteunen. Zijn erwtensoep en bonensoep

zijn legendarisch. Graag willen we Krijn ook middels deze nieuwsbrief bedanken voor zijn zeer persoonlijke inzet voor onze vereniging.

Den herd bij de Enckhorn, ons voorlopig thuis.

Stand ErvenPlus

Een fraai boerenerf is het visitekaartje van het bedrijf of de woning. Ondertussen zijn de deelnemers die zich aangemeld hebben allen bezocht. Twintig deelnemers in Heeze-Leende hebben een plannetje ingediend voor het verbeteren van de leefomgeving van veel soorten, waarbij een mooi erf ook belangrijk is.

De verwachting is, dat in februari het benodigde plantgoed en de nestkasten uitgeleverd worden zodat de plannetjes ook op korte termijn gerealiseerd kunnen worden.

Druk bezochte lezing over amfibieën en reptielen

Op dinsdag 26 november organiseerde de 'Werkgroep Jaarprogramma' weer een boeiende lezing die naast veel HHH-leden, ook andere belangstellenden aantrok. Maar liefst 45 personen waren aanwezig in herberg 'Den Enckhorn', waar de brandende open haard bij binnenkomst meteen zorgde voor een warme en gezellige sfeer.

Sergé Bogaerts, lid van onze vereniging, nam ons op boeiende wijze mee door de wereld van amfibieën en reptielen. Zijn fascinatie voor deze dieren ontstond al op jonge leeftijd, aangewakkerd door hun bijzondere levenscyclus en de gelijkenis met dinosauriërs. Inmiddels is hij een erkend onder-

Heikikkers waarbij het blauwe mannetje de aandacht trekt

zoeker op dit gebied in zowel binnen- als buitenland.

De lezing richtte zich vooral op de amfibieën en reptielen in onze streek.

Zowel de geïnteresseerde leek als de meer ervaren liefhebber kwam aan zijn trekken. Zo zullen beginners zich na deze avond zeker herinneren dat voor een pad/kikker maar drie dingen echt belangrijk zijn om te weten: als het net zo groot is als ik, kan ik ermee paren, als het kleiner is kan ik het opeten; en als het groter is, moet ik maken dat ik wegkom.

Sergé sloot af met enkele praktische tips om het amfibieën en reptielen naar de zin te kunnen maken. Met de recente aanleg van een grote amfibieënvijver in zijn eigen tuin gaf hij zelf het goede voorbeeld.

Kortom, het was een interessante avond vol met informatie en op tijd een kwinkslag, perfect passend binnen de cultuur van onze vereniging.

Sergé in zijn natuurlijke habitat

Esdoorn giftig voor paarden? (Christ van de Wurff)

Als boomkweker krijg ik vaak de vraag of esdoorns giftig zijn voor paarden. Het gaat om de ernstige spierziekte Atypische Myopathie welke tot gevolg heeft dat het paard hieraan sterft. Het komt in dit geval door de giftige stof Hypoglycine A. Deze stof komt alleen voor bij de gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), deze is inheems in Nederland. Er zijn nog twee andere esdoorns inheems; de Noorse esdoorn (*Acer platanoides*) en de Veldesdoorn (*Acer campestre*). Deze twee zijn dus niet giftig voor paarden volgens de onderzoeken. De stof is tot nu toe ook niet gevonden in uitheemse esdoornsoorten. Conclusie is dus dat u op moet letten bij het aanplanten en toepassen van de gewone Esdoorn (*Acer pseudoplatanoides*) in de buurt van paarden.

De veldesdoorn leent zich prima in gemengde hagen, zowel als overstaander (achtergrond) als 'geknipt' in de heg.

Stand van zaken Hospes 2.0 (Jan-Willem Reiling)

Café de Hospes in Leenderstrip stond al langere tijd te koop. Omdat we willen voorkomen dat de enige horecagelegenheid van Strijp straks verloren gaat, hebben we met een aantal personen de koppen bij elkaar gestoken en een coöperatie opgericht. Op dit moment hebben we 50 leden die hebben geïnvesteerd door middel van de aankoop van een ledencertificaat. Met deze middelen hebben we op maandag 18 oktober de Hospes met de coöperatie aan kunnen kopen. De volgende stap is nu dat we de Hospes flink gaan verbouwen. We gaan het pand moderniseren en verduurzamen. Als dat is gebeurd moet het oude café, gelegen aan de Strijperstraat, dat al jaren niet meer in gebruik is, de deuren weer openen. Het achterste gedeelte, het enige stuk dat de laatste jaren nog werd uitgebaat, zal vooral als zaal worden ingezet.

Het doel van de investering van onze coöperatie in de Hospes is het realiseren van een maatschappelijk rendement. De Hospes moet een eetcafé blijven dat ook een ontmoetingsplek is voor de inwoners van Strijp (en omstreken). We vinden het ook van belang dat de Hospes een thuis kan zijn voor de verenigingen, stichtingen en andere vrijwilligersorganisaties die Strijp rijk is. Dat geldt dus ook zeker voor Plattelandsvereniging Hei Heg & Hoogeind.

Als de verbouwing is afgerond willen we het verhuren aan een uitbater. Oorspronkelijk was het onze planning dat de nieuwe Hospes in het voorjaar van 2025 weer zou openen. Maar na aankoop bleek dat de verbouwing die we voor ogen hadden toch nog wat ingrijpender is dan dat we hadden gehoopt. Dus waarschijnlijk gaat het nog net iets langer duren voordat de café deur weer open gaat. Maar wij gaan er vanuit dat we dan een eetcafé en bijbehorende zaal hebben waar we de inwoners van Strijp en de wijde omgeving nog jarenlang plezier zullen hebben.

Cijnsgeld belangrijk vanuit de cultuurhistorie van Leende.

Uitbetaling cijnsgeld aanstaande vrijdag 20 december tussen 10 en 12 uur en tussen 14 en 16 uur in De Schammert

Vanuit het historisch onderzoek van leden van de Heemkundekring, kwam naar voren dat in 1624 al voor het eerst officieel gesproken werd van het cijnsgoed als een stuk grond van om en nabij de 200 ha, waarop de bewoners van de gehuchten Oostrik, Boschhoven en De Ven het recht van weiden, kappen, turven en baggeren hadden.

Voor het hout moest een klein bedrag worden betaald, waarmee de door de bewoners aangewezen "rotmeesters" de belasting [cijns] van het goed betaalden.

In 1624 blijkt tevens dat ook de bewoners van het gehucht Leende een zeker recht op de grond hebben. Zij mogen er één dag van de week hun vee laten grazen. Dit recht is zelf op 24 september 1624 schriftelijk vastgelegd.

Vanuit de legende zou het recht ontstaan zijn doordat een aantal landslieden uit de verschillende gehuchten, een freule waarvan de paarden met de koets op hol geslagen waren gered zouden hebben.

In 1924 wilde de gemeente deze gronden verkopen en de opbrengst in de gemeentekas storten.

Hier tegen kwamen de "gerechtigden" in opstand, omdat naar hun zeggen deze rechten voor eeuwig aan de inwoners van deze gehuchten toegezegd waren. Dit werd via een juridische strijd uitgevochten met als resultaat, dat de gronden wel verkocht werden, maar dat de opbrengst werd belegd in het "Grootboek der Nederlandse Schuld" en dat de rente elk jaar onder de belanghebbenden zou worden verdeeld.

Hierbij werd bepaald dat de gehuchten Oostrik en Boschhoven 50%, 5% naar Leenderstraat en 45 % naar het gehucht De Vennen, wat toen al bij het vaststellen van de gemeentegrenzen bij de gemeente Heeze was ingedeeld.

Na diverse pogingen van Gemeentebesturen om het geld in de gemeentekas te laten verdwijnen zijn de rechten van Oostrik, Boschhoven en Leenderstraat nog steeds intact gebleven.

Waren vroeger de "rotmeesters" de inners van het geld om de belasting te betalen, tegenwoordig zijn zij degenen die elk jaar de rente uitkeren aan de gerechtigden. Hiervoor ontvangen zij een passend jaarsalaris [1624] van nu in euro's 1,34 per persoon.

In september van elk jaar wordt de lijst van gezinshoofden opgesteld, die volgens het reglement voor uitkering in aanmerking komen. Om in aanmerking te komen dien je in een straat te wonen die is aangemerkt als deel uitmaken van de oorspronkelijke gehuchten. Je dient daar minimaal 1 vol kalenderjaar en 4 weken te wonen voor het moment dat de lijst dat jaar wordt opgesteld.

Vroeger waren dit behoorlijke bedragen, doordat het aantal gerechtigden beperkt was, maar door de groei van het aantal huizen in de betreffende straten is het bedrag meer naar een symbolisch bedrag gegroeid.

Dit jaar wordt voor de 100ste keer het cijnsgeld uitbetaald, door de huidige rotmeesters. Voor Leenderstraat zijn dit: Johan van Hooff, Wim Maas en Leo van Velthoven. Voor Oostrik/Boschhoven zijn dit: Francien Barten, Harry van den Broek en Peter van Rijsingen.

COLOFON

Plattelandsvereniging Hei, Heg & Hoogeind streeft naar een mooi buitengebied waar natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven naast elkaar kunnen bestaan. Informatie over onze activiteiten vindt u op:

www.heiheghoogeind.nl

Redactie Nieuwsbrief:

Roel van Dijk
Peter Kerkhofs
Erik van Asten
Koen Staals

Foto's: Erik van Asten
(tenzij anders vermeld)

Contactadres:

contact@heiheghoogeind.nl